

OSOBNÍ ZPRÁVY**PERSONAL NEWS****Životní jubileum prof. Daniely Kotulové****Anniversary of Professor Daniela Kotulová, MD**

V júli tohto roku oslávila profesorka MUDr. Daniela Kotulová, CSc., prednostka Mikrobiologického ústavu Lekárskej fakulty Univerzity Komenského a Fakultnej nemocnice v Bratislave, svoje okrúhle životné jubileum.

Narodila sa v 13. júla 1939 v Budapešti v rodine slovenského diplomata, právnika a vysoko-

školského profesora Jána Spišiaka. Detstvo prežila v Budapešti, školské roky v Trenčíne a neskôr v Bratislave, kde v roku 1956 zmaturovala a absolvovala štúdium medicíny na Lekárskej fakulte Univerzity Komenského.

Po promócií v roku 1962 nastúpila na miesto asistentky na Katedre biológie LF UK. O 2 roky neskôr prešla na vtedy novo zriadenú Katedru lekárskej mikrobiológie a imunológie. Na tomto pracovisku sa pripojila ku skupine nadšencov, ktorí sa pod vedením mladého docenta Štefanoviča venovali štúdiu mechanizmov prirodzenej imunity a možnostiam jej modulácie. V roku 1967 získala atestáciu prvého stupňa v odbore Lekárska mikrobiológia a v roku 1969 obhájila tézu svojej dizertačnej práce, v ktorej sa sústredila na štúdium makrofágov a ich účasti na antiinfekčnej imunite. K jej ďalšiemu vedeckému rastu prispel aj pobyt na Statens Serum Institut v Kodani, v laboratóriu Dr. Joan Rhodes, ktoré sa špecializovalo na výskum mechanizmov prirodzenej bunkovej imunity. V roku 1978 doktorka Kotulová získala atestáciu druhého stupňa v odbore Lekárska mikrobiológia a obhájila habilitačnú prácu na tému „Aktivita makrofágov a imunitné reakcie organizmu“. V roku 1984 získala atestáciu v odbore Lekárska imunológia. K najcennejším výsledkom jej práce v tomto období patrila návrh na štandardné metódy prípravy bakteriálnych „stock“ vakcín (*Acta Hygienica*, Príloha č. 2/1991) a vypracovanie štandardného pracovného postupu na prípravu autovakcín (*Klinická imunológia a alergológia*, 1991, č. 1). V spolupráci s kolegami z Lekárskej fakulty Univerzity Palackého v Olomouci vznikol v roku 1992 patent „Nespecifická bakteriálna vakcína k prevencii a terapii bakteriálnych, houbových a virových infekcií“ a v roku 1995 v spolupráci s kolegami z Endokrinologického ústavu SAV patent na protizápalový prostriedok na báze derivátov kyseliny kójovej.

Z ďalších výskumných aktivít profesorky Kotulovej treba spomenúť štúdium *Streptococcus pneumoniae* vo vzťahu k infekciám v detskom veku, štúdium faktorov virulencie *Pseudomonas aeruginosa* v súvislosti s jeho interakciami s mechanizmami imunity, alebo sledovanie

mechanizmov rezistencie baktérií na antiinfekčné liečivá. Výskumnou stálicou však stále ostávajú stafylokoky, v poslednom období v súvislosti s tvorbou biofilmu a účasťou na infekciách spojených s prítomnosťou cudzieho telesa. Obraz jej vedecko-výskumnej práce ilustruje viac ako 150 publikovaných vedeckých a odborných prác s 300 citačnými ohlasmami a viac ako 300 prednášok na odborných podujatiach doma a v zahraničí. S vedecko-odbornou činnosťou súvisí aj jej pôsobenie v redakčných radách viacerých odborných časopisov.

Popri vedeckej a výskumnej práci sa docentka Kotulová systematicky venovala výučbe mikrobiológie a imunológie v celej šírke odboru. Bolo len prirodzené, že po rozdelení Katedry mikrobiológie a imunológie sa v roku 1991 stala prednostkou samostatného Mikrobiologického ústavu LFUK. Titul profesorky mikrobiológie získala na Lekárskej fakulte brnenskej Masarykovej Univerzity v roku 1998.

Profesorka Kotulová sa po mnoho rokov intenzívne angažovala aj v oblasti postgraduálnej výchovy lekárov. V rokoch 1991–2004 externe viedla Katedru klinickej mikrobiológie Inštitútu pre ďalšie vzdelávanie lekárov a farmaceutov (dnes Slovenská zdravotnícka univerzita). S jej pôsobením vo funkcii Hlavnej odborníčky MZ SR pre odbor Klinická mikrobiológia a neskôr členky poradného zboru MZ SR pre klinickú mikrobiológiu sa spája odčlenenie diagnostickej mikrobiológie od hygienickej služby a vypracovanie súčasnej koncepcie klinickej mikrobiológie, začlenenej do štruktúry nemocničných zariadení.

Bohatá je aj činnosť, ktorú profesorka Kotulová vykonala na pôde Slovenskej lekárskej spoločnosti. V rámci Mikrobiologicko-epidemiologickej spoločnosti SLS iniciovala v roku 1991 založenie odbornej Sekcie klinickej mikrobiológie a jej následnú transformáciu na samostatnú Slovenskú spoločnosť klinickej mikrobiológie SLS. Ako predsedníčka tejto novovytvorenej spoločnosti sa významne zaslúžila o pričlenenie k Európskej spoločnosti klinickej mikrobiológie a infekčných chorôb (ESCMID), čím sa formálne zavŕšila integrácia slovenskej klinickej mikrobiológie do európskeho kontextu. Dnes je profesorka Kotulová nositeľkou Zlatej medaily Slovenskej lekárskej spoločnosti a Čestnou členkou Slovenskej spoločnosti klinickej mikrobiológie SLS.

Profesorka Kotulová sa z pozície vedúcej funkcie v Slovenskej lekárskej spoločnosti vždy snažila udržiavať tradične dobré vzťahy s kolegami v Českej republike, za čo sa jej dostalo uznania aj zo strany Spoločnosti epidemiologickej a mikrobiologickej České lekárske spoločnosti vo forme čestného členstva. Z ďalších ocenení možno

spomenutí cenu Americkéj mikrobiologickej spoločnosti Morrison Rogosa Award, Medailu Stanislava Prowázka a Medailu Kristiána Hynka.

Pre tých, ktorí sa s pani profesorkou Kotulovou každodenne stretávajú a spolupracujú, je jej životné jubileum len ťažko uveriteľná skutočnosť, veď sedemdesiatiny ju zastihli v plnej sile a pracovnom nasadení. Bojuje za progresívne koncipovanú výučbu lekárskej mikrobiológie, medzinárodne akceptovanú profiláciu klinickej mikrobiológie v praxi a projektuje obraz moderne koncipovaného mikrobiologického ústavu pre pripravovanú stavbu novej Fakultnej nemocnice v Bratislave.

V mene študentov, spolupracovníkov a priateľov chceme profesorku Kotulovej pri príležitosti jej životného jubilea poďakovať za celoživotnú prácu venovanú lekárskej mikrobiológii a imunológii, za jej pedagogické majstrovstvo a nezištné odovzdávanie odborných vedomostí a skúseností a zaželať jej veľa zdravia a elánu do ďalších rokov života.

*Doc. MUDr. Milan Nikš, CSc.
predseda Slovenskej spoločnosti mikrobiologickej
Slovenskej lekárskej spoločnosti*

*RNDr. Mária Blažeková
zást. prednostky Mikrobiol. ústavu LF UK
a FN v Bratislave pre liečebno-preventívnu činnosť*

*RNDr. Lívia Slobodníková, CSc.
zást. prednostky Mikrobiol. ústavu LF UK
a FN pre pedagogickú činnosť*

S veľkou gratuláciou sa pripojuje redakčná rada Zpráv EM. Paní profesorce prajeme hodne zdravia, neutuchajúci elán a hodne úspechů ve všech činnostech.

PP

Po dohode šéfredaktorů bude příspěvek otištěn i v časopise Epidemiologie, mikrobiologie a imunologie.

PP